

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan ~~v sredo~~, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po ~~10~~ kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.
Za oznanila plačuje se od leti istopne peti vrste po 6 kr., če se oznanila jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvolje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Ponemčevanje avstrijski državi nevarno.

Od davnih časov imela je avstrijska državna modrost za svoje načelo, ponemčevati, kolikor može, nemške avstrijske narode. Leta in leta je delala državna mašina z vso svojo delavno silo in močjo, da bi dosegla, kar bi najbolj mogla, ta svoj namen.

Duh 19. stoletja in moč neodpostne ideje sta sicer našim državnikom glasno klicala: *Caveant consules!* Ali ti opomini niso dosti izduši! Mogočnejši je bil potem jezik, ki ga je govorila dejanstvena logika (*Logik der Thatsachen*) in ki je po dogodbah leta 1859 in 1866 oprostila najprej Magjare in Hrvate popolnem, potem pa še precej tudi Polake od nečloveškega potuševanja.

Ampak v drugih cislajtanskih deželah — zunaj Galicije — ni se nikakor hotele obrniti na bolje. Še celo potem, ko se je slovesno s prestola oklica in z državnimi osnovnimi postavami priznala ravnopravnost vseh avstrijskih narodov, so avstrijski državniki slovesnim obljubam in pravili vklju nadaljevali staro ponemčevalno sistem.

Dandanesni je podoba, da se naši nerodajni državniki ne drže več te sisteme; vendar, kar se nas Slovencev tiče, dela državna mašina, kakor je bila od njih prednikov uravnana, naprej, in čeravno se je tu pa tam po Kranjskem kaj malega predugačilo, mi ne vidimo še nikjer bistvene premembe. Temveč, odkar se ne ponemčuje več pod vladno firmo, delajo to nemški nacionalci s toliko večjo eneržijo in predznostjo na svojo roko, a pri tem jih mnogi vladni organi, — nekaj, ker so kri od njih krv; nekaj iz stare navade, misleč, da store za državo zaslužno delo — z veliko marljivostjo podpirajo.

Zatorej je čas, da resno vprašamo, je li to sploh nečloveško, a zdaj tudi nepostavno ravnanje res Avstriji v prid? Je li ponemčevanje Slovanov res avstrijski državi na korist?

Oglejmo si malo natančneje sedanje državne razmere; one nam na to vprašanje najgotovejše dajo pristojen odgovor.

Da je v prejšnjih časih nemšto v Avstriji bilo nekako bolj v čisilih, to je razumljivo; zakaj avstrijski vladarji bili so nekaj stoletij večinoma ob jedem tudi nemški cesarji. In ko je cesar Franc I. leta 1804 nemško krono odložil ter sprejet naslov cesarja avstrijskega, ustanovila se je leta 1815 tako imenovana nemška zveza, v katerej je Avstrija imela prvosedstvo. Ni čuda, da se je pri teh razmerah Avstrija nemško delala, že ravno jej vsa ta zveza ni donašala noben koristi ampak škodo. Kajti zavoljo Nemčije imela je naša država zmiraj številno armado: je pošiljala svoje posadke v nemške trdnjave in sploh mnogo trošila, kar bi drugače ne bilo treba, in za to v mirnih časih dolgove delala. Nemci so v varnem zavetji avstrijskem brez skrb živeli in bogateli, a ko je leta 1859 o francosko-lauskej vojski prišel čas, da bi nam bili pomagali, takrat teh naših zaveznikov nikjer ni bilo.

A ravno ta brezkoristna zveza nam je zopet leta 1866 nakopala nesrečno prusko vojsko, ki je arzavi uskala rane, ki nas še zdaj bolje. Ta vojska je pa tudi dosedanji politični položaj avstrijski popolnem in iz korena premenila. Po prazkej mirovnej pogodbi bila je Avstrija iz nemške zveze za vselej izključena in ko se je ob francosko-pruskej vojski še pruski kralj dal oklicati za nemškega cesarja, nastopila je za Avstrijo popolnem nova, značaju prejšnjih časov čisto nasprotna doba.

Avstrija je zdaj zopet prosta, zopet sama svoja; država iz različnih narodov sestavljena, ki nema druge naslombe ko sama na se in na svoje narode. Ona zdaj ne sme več gledati le na koristi jednega naroda, ter jednemu na ljubo zatirati druge. Ravnopravnost vseh je zdaj državna potreba; pogoj nje obstanka in nje moči. Saj uže sv. pismo pravi, da vsako kraljestvo, ki njij v sebi jedino, razpade.

Treba je pa še nekaj drugega preudariti.

Novo nemško cesarstvo je, kakor laško kraljestvo, nastalo po narodnostnem principu po sili. Ampak ono še ni popolnoma, in nemška, kakor laška irredenta čaka le ugodnega časa. Ali mar

Schönererji in razni nemški demonstranti s plavicami (die Kornblumenritter) ne kličejo dovolj glasno našim državnikom: Pozor?

Res da imamo danes še prijateljsko zvezo z nemškim cesarstvom, in Bismarck je sam najodločnejši nasprotnik temu, da bi se Avstrija zopet v Nemčijo rinila. On tudi najostreje obsoja naše nemške demonstrante, katerim je nadel ime „die Herbstzeitlosen“ češ, da se nobene reči o pravem času ne domislijo.

Ali, ko je šel Bismarck sedanjo zvezo z Avstrijo snovat, ne verjamem, da ga je vodila samo ljubezen do nje, a ne marveč kritični položaj, v katerem se nahaja nemško cesarstvo v sredi mej maščevanja željno Francijo in mogočno Rusijo. Kaj pa, ko bi ta Nemcem res nevarni položaj danes ali jutri prenehal? Ko bi se Nemci, te skrbi oproščeni, zopet jeli spominjati starih cesarstvenih mej? Ko bi našli, da je njih sedanji državni život prešibak za njih težko orožno opravo, ter jeli pogum dajati avstrijskej nemškej irredenti? In ko bi prišli taki časi, na koga bi se Avstrija mogla naslanjati, ako ne na svoje nemške narode in v prvi vrsti na svoje Slovane?

Tu mi morebiti kdo v besedo poseže, da kar nam preti od Nemčije zastran naših Nemcev, to isto nam preti od Rusije zastran Slovanov. Temu odločno odgovarjam: ne. Rusija pri vsej svojej simpatiji za balkanske Slovane ne sili proti nam na zapad; ona ima še neizmerno prostora proti vzhodu v Aziji. Vse drugače je to pri pruskej Nemčiji. Ta, ako se hoče razširiti, ne more drugam, ko proti nam. Tudi Moskva ni tako blizu, kot Berlin. Res le hudobija ali neumnost je mogla avstrijske Slovane političnega rusofilstva dolžiti in jim Avstriji nevarne namere podtikati.

Kdor koli tedaj vse te okolišine in razmere, kakor so sedaj, vestno preudari, moral bo nehoti priznati, da nikakor ni k dobremu Avstriji, ako se v njej razširja Nemšto in njemu za ljubo zatira Slovanstvo, ta naravni jez; ta živa trdnjava zoper

LISTEK.

Strel.

(Ruski spis A. Puškin, poslovenil I. P.)

1

Naš polk stal je v nesteci N. Več več, kako je življenje častnika v provinci: zjutri vijaske vaje in jahanje, opoludne posilo pri pokrovem poveljnku, ali pa v kakej židovski krčmi, zvezki kvarte, punš — to je vse. V N. n. ni bila nobena hiša odprta, in v celem mestu n. bilo del, ki bi se bilo hotelo možiti. Tičali smo več v svoj stanovanjih — in k nam ni zahajal nikdo rezultir.

Samo jednega civilista bili smo vzeli v svoj družbo. Imel je kakih pet in trideset let, t. c. v naših očeh bil je že star mož. Spoštovali smo ga v amokosom. Stene njegove sobe bile so vse razbaradi njegovih mnogorojnih skušenj v življenju, teljen kakor satovje. Zbirka samokresov bil je

njegovo navadno molčanje, možati značaj in zbadljivi jezik uplivali so močno na našo domišljijo. O njegovej preteklosti nismo dosti vedeli. Bil je baje Rus, dasi je imel tuje ime. Nekdaj služil je pri huzarjih in je neki še hitro napredoval. Nikdo ni vedel, zakaj se je odpovedal službi, ter naselil se v revnej vasi, kjer je bedno živel, dasi je potrosil mnogo denarjev. Hodil je vedno peš in nosil je črno suknjo. Njegova hiša bila je odprta vsem častnikom našega polka.

Na pojedinah dajal je nam le po dve ali tri jedi, katere je pripravil star penzioniran vojak, ali šampanjca imeli smo kakor vode. Noben živ krst ni poznal njegovih razmer in kake dohodke da ima; nikdo se ga ni upal povpraševati o tem. Imel je mnogo knjig, katere je rad posojeval, ali nikoli jih ni zahteval nazaj, če mu je kdo izmej nas kako

jedini liš v njegovej koči. V streljanji bil je tako izurjen, da ti je izbil s kroglo jabolko raz glavo.

Ako se je napeljal govor na dvoboje, je Silvijo — tako ga bomo imenovali — vselej utišnil. Če ga je kdo vprašal, se je li uže kdaj bil, pritrdir je da, kaj več o tem ni nikdar povedal, vidno je bilo, da ne mara govoriti o tem. Sklepali smo, da mu spomin na kako nesrečno žrtvo njegove izurjenosti teži vest. Da bi ga imeli za bojazljivca, to še nikomur ni prišlo na misel. Pri nekaterih ljudeh uže njih vnanjost ne dopušča kaj tacega misliti.

Nek nepričakovani dogodek napravil nam je veliko začudenje.

Nekega dne bilo nas je deset častnikov pri njem v gosteh. Pili smo kakor po navadi jako veliko — po obedu prosili smo našega gospodarja pri igri „držati bank“. Nekaj časa se je branil — kajti igral je on malokedaj. Potem se je pa udal, vrgel na mizo petdeset cekinov in se usel, da razdeli karte. Mi smo se razmestili, in igra se je pričela. Silvijo je pri igranjih vedno molčal, in ni nikomur

napade, ki utegnejo v prihodnosti od Nemčije priti.

Če pa kdo še misli, da se Avstrija od Nemcov nima nikoli nič batiti, ta naj se le malo nazaj ozre v zgodovino, ki je, kakor pregovor pravi, najboljša učiteljica v človeškem življenji. Ali ni leta 1848 cesar Ferdinand Dobrotljivi iz nemškega Dunaja moral bežati v slovanski Olomuc? Ali ni takrat slovanski mož izrekel pomenite besede: Avstrije nam je treba; ko bi je ne bilo, mi bi jo morali narediti? In ali niso takrat slovanski vojščaki ukrotili upor?

Vrhу tega imamo živ vzgled, kaj premore tuja propaganda, iz najnovejših časov v našem Primorju, zlasti v Trstu. Videli smo tam delati rovarje s toliko predrznostjo, da si sam naš presvitli cesar ni bil svojega življenja v svesti. In to se je godilo ob mirnem času, ko predrznostni niso mogli pričakovati nobene vnanje moći. Česa se imamo stoprav nadejati, ko bi se bližala Trstu laška vojna flota? In če bo avstrijska vlada pustila, da se bodo Slovenci in Čehi naprej ponemčevali, kakor se to sedaj godi brez vsake milosti po Koroškem, Štajerskem, Moravskem in Šlezkem, znajo kmalu tudi po teh državah iz slovanskih renegatov vrasti velevladski Oberdanki, hujši od pravih Nemcev, ki bodo zmiraj pripravljeni zvezati se s tujcem zoper svoje rojake in svojo domovino.

Naj bo torej naše neprestano prizadevanje, oposoriti naše državnike na te nevarnosti, in prepričati jih, da narodna ravnopravnost ni le zapoved naše državne ustave, ampak tudi avstrijske državne knosti. — Bodimo v tem silni, ne samo kot Slovani, ampak tudi kot zvesti avstrijski državljanji. —

L. S.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. januvarja.

Fakcijojni listi so poudarjali, da je **časni-karska borba**, ki se je bila uvela na Nemškem, veljala Taaffejevemu kabinetu, ker se notranja politika v Avstriji ne ujema z vnanjo. Tem listom nasprotuje sedaj tudi „Frankfurter Ztg“, ki pravi mej drugim: „Organi ustavoverne stranke so kaj urni z izjavo, da knez Bismarck perhorecira avstrijsko Slovanstvo, ker se boji, da bodo ono Avstrijo približevalo k Rusiji. S tem nazorom se mi nikakor ne moremo sprizazniti, dasi ne moremo zanikati, da je liberalni stranki jako priljubno orožje proti kabinetu Taaffeja, bolje bi bila torej storila, ako bi bila ta argument čisto izpustila. Povsem naravno je, da sedaj oficijojni, slovanski in klerikalni listi stvar obračajo in trdijo, da je nemškim liberalcem prišel miglaj iz Berolina. Vsakako pa je nevarno in zna imeti hude nasledke, ako se tujemu državniku pripisuje upliv na politiko svoje države; to naj bi bili nemški liberalci imeli pred očmi.“

Austro-ogrski poslanik v Parizu grof **Wimpffen** prizadejal si je v soboto z lastno roko smrt. Uže nekoliko dñij sem se je opažala na njem neka nervoznost in razdražljivost. Prej ta dan bil je še v koncertu in pozneje v družbi mnogih priateljev, kjer je pa že bil jako vznemirjen. V soboto jutro peljal se je s svojimi otroci na prosti zrak, mej vožnjo pa izstopi in se ustrelji v desno sence, da je bil takoj mrtev.

dopuščal delati nikakih opomb. Ako je kateri naredil kako napako, je brž izplačal mu, kar mu je še ostalo, ali pa zapisal, kar ima še tirjati. Mi smo to dobro vedeli in smo mu pustili veljati. Mej nami bil je pa mlad častnik, nedavno vstopivši v naš polk. Ta se je iz razmišljenosti nekaj zmotil. Silvijo vzel je kredo in zapisal vsoto po svojih navadi. Častnik, misleč, da se Silvijo moti, mu ugovarja. Silvijo se za to ne zmeni, in igra dalje. Našega mladega tovarša, ki je bil že malo vinjen, je to tako žalilo, zlasti ker smo se mu drugi smeiali, zgrabil je bakreni svečnik, da bi ga zalučal Silviju v glavo. Ta se je srečno izognil. Vsi bili smo v zadregi. Silvijo bil je od jeze bled in rekel je:

„Milostljivi gospod, prosim Vas, pojrite od tod in zahvalite Boga, da se je to zgodilo pod mojo streho.“

Vsi bili smo prepričani, da posledica tega bo dvoboje in smatrali smo svojega tovariša uže mrtvega. Častnik je odšel, rekoč, da je Silviju pripravljen dati zadostenje.

(Dalje prih.)

Vnanje države.

Pri zadnjih dopolnitvenih volitvah v **srbško** skupščino volili so radikalci zopet vrnjenje poslance, katerim so bili mandati odvzeti. Iz nej 21. pri prejšnjih volitvah izvoljenih skupščinarjev prišlo jih je samo 6 v zbor, drugi se branijo. Poslanec Sindaković zapustil je skupščino z velikim hrupom in je motiviral svoj izstop s tem, da sedaj po vladu imenovani skupščinari presežejo število pravih ljudskih zastopnikov. — Vlada namerava še v tem za sedanji predložiti načrt postave, po katerej naj bi pogorelcu prouzročeno škodo dolična občina povrnita. Z Visoko Porto želeta je Srbija skleniti trg ovinsko pogodbo; ta pa je odgovorila, da bodo še le tedaj pričela zadevne obravnave, kadar pridejo trgovinske pogodbe z drugimi velevlastmi v revizijo. Mej tem časom pa hoče skleniti s Srbijo provizorično pogodbo.

Za urejenje **turško-črnogorske** meje pripravljajo se v carigraskem vojnem ministertvu z novimi instrukcijami na svojega zastopnika Bedri Bega. S temi se bodo baje ustrezalo želji črnogorskega kneza, kateri hoče namestu dosedanjega načrta, ki meri na urejenje dosedanje meje le deloma, znati mnenje Visoke Porte glede popolnega obmejenja vseh oporočenih delov turško-črnogorskega mejnega zemljišča.

Guverner vzhodne **Rumelije** Aleko paša naznanil je Visoki Porti, da je pretrgel svoje osobne odnose z ruskim poslanikom Krebelom, kateri da v sporazumljenji z nekaterimi članovi provincialne skupščine proti njemu agituje. Poročali smo uže, kaj je rečeni konsul v imenu Rusije zahteval in Rusija ga bodo gotovo podpirala.

Dopisi.

Iz Kranja 30. decembra. [Izviren dopis.] Naša Čitalnica imela je 24. t. m. zopet svoj občni zbor. Izvoljeni so bili: predsednikom g. Iv. Škerlj, c. kr. sodnijski adjunkt; podpredsednik g. Ferko Sajovic, kupec; tajnikom in knjižničarjem g. prof. Dav. Karlin; blagajnikom g. M. Pirc. Nadalje odbornikom gg.: prof. Franke, Rajm. Krisper, Vinc. Majdič, Al. Pečnik, T. Pavšlar. — Nadalje omenim, da je g. prof. Franke blagovolil g. dr. „Hanswursta“ spodriniti iz gledališčnega odrad in nadomestiti ga z naravnimi igralci.

S temi odborniki smemo zadovoljni biti, ker vsak po svoje zastopa različne točke pri aranžiranju veselic in sestavi programa. Prišle so nove in mlade moći, ki bodo v pribodnje ples še bolje aranžirale, kot se je to dogodilo pri veselici za „Narodni Dom“. Človeka je takrat kar nehote osupnilo, ko je slišal navdušene mladeniče navdušeno kričati znane zvoke pri kvadrili, in videl oblastno komandirati ‚takt‘ pri tolikem številu. Za ples torej, hvala Bogu, se je skrbelo in bo za celo leto oskrbljeno. Toliko o odboru. S predsednikom, g. Škerljem, dobili smo prav vrednega naslednika g. dr. Mencingerju. Njegova izvolitev predsednikom nam jasno priča, da si je v dveletnem bivanji v našem mestu pridobil vsled svoje prijaznosti, priljubnosti in vsestranske delavnosti kot navdušen narodnjak splošno priznanje meje občinstvom.

Izid volitve nas torej tem bolj veseli, ker upamo, da bo moči g. novemu predsedniku odpraviti nekatere stare napake, ki so se v našej Čitalnici, rekeli bi, skoraj ukoreninile, menim namreč velik nered in brezobzirno jednostransko postopanje, kar se tiče raznih stanov; tako ima Čitalnica samo jednega uda izmej duhovščine. Uzrok temu nečemo per longum et latum navajati, dovolj da povemo, da so vsi duhovni v mestu in v okolici narodnjaki.

Danes so se vršile tudi volitve v krajni šolski svet. Na novo so izvoljeni gg.: K. Šavnik, K. Götzl, F. Sajovic, F. Omersa in J. Dolinar (župan na Primskovem); namestnikoma pa: Raj. Krisper in Fr. Strupi (župan iz Črtež). Vsi na rodnjaki.

Iz Mozirja 27. decembra. [Izv. dopis.] (Večer sv. Štefana.) Pa ne, da bi kdo misli, da nas je uže res neotesana svojat tistih celjskih hlapčevskih pisačev v kozji rog ugnala, ker si ne kaj mesecev sem na vse kriplje prizadeva, nas svojem, za germanizacijo Spodnje Štajerske tak izredno velike zasluge (!!!) imajočem „organu“ prešetavati. Tudi bi bilo zelo napačno, ko bi komu

v glavo dolgo, da nas je laskava pohvala tukaj-štega, saj v tako visokem (?) čisu živečega „lokalcorre” žadeta“ v slovčem „Kmetskem prijatu“ tak pomnila, da si ne upamo več kaj črhniti o način zadevali! Nikakor ne; Mozirje se za tologo ina jako dvoljivo dovtip teh čudnih škribočev ravni toliko zmei, kakor za lanski sneg ali pa še manj obžalujemo le, da ti reveži druzega dela nema, nego s svojimi okornimi peresi pisariti tako borno zmes, s kakeršno so predali čestitljive „Celjanke“ vedno nabasani.

Baš dnes, na dan sv. Štefana, se je Mozirje zopet pokazao kot naroden trg, kot središče narodnih podjetij v gornjej savinjske dolini. Vršila se je namreč danes tukaj veselica, kakoršnih je še malo bilo v Mozirji in moramo pripoznati: obnesla se je tako vrlo, da bi se bolje ne mogla.

Še pred veselico pa je imel „Savinjski Sokol“ svoj drugi občni zbor. O tem društvu smemo nepristransko omeniti, da je ono tudi naše najdržnejše nade prekošilo, kajti ono šteje uže nad 200 udov, vrh tega pa še ima tako vrlo in značajno vodstvo, da smemo z mirno vestjo najlepši uspeh pričakovati. Udeležba občnega zbora bila je tako mnogobrojna, kajti ne samo iz Mozirja, temveč iz cele savinjske in šaške doline, še celo iz Celja in iz Koroške so vili udje navzočni.

Na dnevnem redu bila so poročila tajnika in blagajnika, volitev odbora in posamezni nasveti. Iz tajnikovega poročila je bilo razvidno, da je „Savinjski Sokol“ končno ustanovljen, uže mnogo storil za povzdigo narodne zavesti v savinjski in šaške dolini, kajti udeležil se je sijajno otvorenja Šoštanjske Čitalnice, veselice o priliki dijamantne maše prečast, g. kanonika Žuža v Laškem Trgu in čitalnične veselice v Gornjemgradu. Blagajnikovo poročilo, po katerem so se denarne zadeve društva kot tako ugodne pokazale, se je z zavrnim odobrenjem vzel na znanje in g. blagajniku se je za njegov trud in izgledno natančnost pri vodstvu in čunov izrekla posebna pohvala.

Pri vrnitah bil je prejšnji odbor jednoglasno zopet voljen. Pred sklepom zborovanja stavi gosp. podstarosta posebno zanimiv predlog: naj se najslavnejši jugoslovan, preuzvišeni biskup Josip Juraj Strossmayer, kot najvernejši sin svoje domovine, vselej velikodušen prijatelj slovenskega naroda, zaradi njegovih neprecenljivih zaslug za povzdigo jugoslovanske narodne zavesti, jugoslovanske znanosti in umetnosti voji častuim udom „Savinjskega Sokola“.

Skoro nepotrebljeno bi bilo omeniti, da se je ta predlog vzprejel z burnim, nepopisljivim navdušenjem. Tudi gosp. dr. Fon, starosta „Sokola“ v Zagrebu se je, oziroma na njegove izredne zasluge za razvoj jugoslovanskega telovadstva volil častnim udom in obema se je volitev takoj brzjavno poznana. Po sklepu občnega zbora, uže v prostej zabevi, stavi jeden izmej udov z ozirom na to, da je bilo mnogo volilcev iz savinjske in šaške doline povižčnih, predlog, naj se gosp. dr. Vojnaku kot slovenskemu državnemu poslancu, katerem, ravno sedaj naši najhujši sovražniki na nešram in nepošten način napadajo, in kateri je mej tistimi slovenskimi poslanci, koji se vedno neustrashivo borijo za pravice svojega naroda, govorito jen izmej prvih, — izreče popolno zaupanje in preša, naj naše okraje v državnem zboru tudi v prihodje tako zastopa, kakor dosedaj. Navdušen, kaj trajajoči živio-klici zaorijo po dvorani jubljenu in neustrashivemu našemu poslancu, kaupci pa se mu tako po brzjavinem potu v Celj, kjer je ravno u dan o svojem delovanju v občnem zboru „Slovenskega društva“ poročal, odpovede. — Tolično o občnem ztoru „Savinjskega Sokola“ zdaj pa k drugemu važnemu dogodku dneva veselje:

Do dñih sicer ni bilo avno navada, prizadeti gledališčne predstave, vaj vajih ne, a letos a je prostovoljna družba diletantov in posebna družnost nekaterih mozirskih tržanov priporočila, da se se ce dve igri: „Lask“ in „V Ljubljano domo“ predstavljati. Predstava vršila se je v

sicer jako lepih, a za take slučaje vender nekoliko tesnih prostorih velike gostilne „Pri avstrijskem cesarji“. Došlo je toliko in sicer jako odličnega občinstva, da je bila dvorana zavsem „razprodana“, in torej mnogo došlih predstave niti videti ni moglo. Posebno pa nas je tako prijetno iznenadilo, da je bil tudi naš nežni spol toli številno zastopan. — Kar se odra samega tiče, bi ta res ne mogel prenesti ostre kritike, kajti bil je tudi „za deželo“ še precej majhen in ne ravno po pravilih gledališke tehnike stavljen, pa kaj si čemo, začetek je povsod težak, vrhu tega pa smo bili še prepričani, da je občinstvo vsled dobrega igranja na pomanjkljivosti odra skoro pozabilo! — Prva igra „Uskok“ igrala se je vrlo dobro, osobito „vitez Želevič“ je svojo učinkovito skopuh in priznani zaljubljenec tako dobro igral, da mu je donela od vseh strani živahna pohvala. Tudi vsi drugi igralci so se vrlo obnašali, uloge so bile srečno razdeljene, občinstvo se je mnogo smijalo in je bilo z igro popolnem zadovoljno, — čeravno je brez posebne estetične vrednosti.

Toliko bolj pa je dopadala druga igra, Ogrinčeva izvirna veseloigra „V Ljubljano jo dejmo!“ katero smemo pričevati prvim proizvodom naše še jako pičle dramatične literature. Cela igra predstavljala se je izvrstno, s posebnim ponosom pa si dovoljujemo poudarjati izbornu spremnost naših igralk. Občinstvo se je v resnici čudilo, da se tukaj na deželi najdejo take moči, ki bi delale čast marsikateremu mestnemu gledališču. Jako obširno, a precej nevhaležno uloga „Marice“ igrala je gdč. L. skozi in skozi dobro, posebno pa monolog v drugem dejanji. Osobito pohvalno pa moramo omeniti izborni igranje gdč. V. kot „Neže“. Ta uloga igrala se je tako izvrstno, in ne samo po naglasu, temveč tudi v mimiki tako naravno, da smemo gdč. V. le čestitati k sijajnemu uspehu. Isto tako je g. B. kot Rotija izvršila svojo ulogo kot skrbna mati v občeno zadovoljnost poslušalcev. Izmej gospodov igral je g. Ž. povsem neprisiljeno z izredno gotovostjo ulogo imovitega babača Srebrina v vseh spremenjavah tako, da bi jo boljši nikakor ne mogel. — Kaj bi se le človek rekel o „Pavletu“? Nu, povedati moramo, da je on z „Nežo“ vred vedel veselost poslušalcev povzdigniti do vrhunca, in da si za šaljive uloge ne moremo misliti boljše moči kot g. T. — Res prav iz srca smemo gg. diletantom čestitati, kajti priredili so nam tako lepo duševno zabavo, da si bomo spomin na njo za vselej obranili. Tu smo razvideli, kaj premore dobra volja in ljubezen do razvoja narodne omike. Ne samo, da so sodejalke sodelalci uže po svojem stanu z delom preobloženi, temveč nekaj izmej njih je tudi po uro daleč v Mozirje k vam hodilo, torej čast njim vsim za ta istinito požrtvovalen trud. Osobito pa zasluga gg. Žolgar in Vrankovič, prvi kot „pravi“, drugi kot „tehnični“ vodja predstave posebno pohvalo.

Po predstavi pričela se je prosta zabava s petjem godbo in plesom, katera je trajala skoraj do ranega jutra. Gg. dijaki popevali so nekaj komadov slovenskih pesni izbornih, kar nas je prav v srce razveselo, kajti to nam je porok, da si vše naša mladež kljub vsem sovražnim uplivom ohraniti čisto svetinjo narodnosti, da goji in bode gojila dragoceni materini jezik, da bode jedenkrat steber naše narodne prosvete!

Domače stvari.

(Silvestrova veselica) v ljubljanski Čitalnici nagromadila je toliko občinstva, da je bila prava gnječa. Izmej raznovrstnega sporeda omeniti je v prvej vrsti ljubka opereta „Vinska pokušnja“ katero so gg. Vizjak, Štancar, Pribil in Paternoster predstavljal s tolikim humorom ter peli tako izvrstno, da jim je donelo od vseh strani burno priznanje in da so morali to točko ponavljati. V Herm. Kiparjevi „Zamorski trojici“ nastopili so gg. Pelan in brata Pajek, ter s svojim karikiranjem, z nenavadno gibčnostjo in primernim petjem naklonili nam zares komičen prizor, ki je vzbudil občeno veselost in rokoplesk. Tudi ta točka se je morala ponavljati. Obe navedeni točki, kateri

je na glasoviru spremljal z obče znano preciznostjo gosp. vitez Ohm-Janusovský, priporočali bi vsem pevskim zborom, kjer imajo kaj jednacih pevskih močij in tacih, ki se ne plašijo, za nekoliko časa preleviti se v mure, kar baje ni posebno prijetno. Moški zbori bili so izvrstni, žal, da vse občinstvo ni bilo dovolj obzirno. Pevski zbor ljubljanske Čitalnice pač zaslubi, da se mirno in tiho posluša, saj se jednak potje ne čuje kjer si budi! „Pozdrav novega leta“ govoril je gospod Bežek jako dobro, s krepkim sonornim glasom in lepim naglašenjem. Po dovršenem programu imпровiziral se je živahen ples, ki je trajal v rano jutro. To je v kratkem naš referat, katerega končevanje, dodamo še nekoliko opazek. Meji obiskovalci veselice bilo je nekoliko nedružabnikov, treba bode v tem oziru stroge kontrole. Spored bil je prehitro (še pred 11. uro) končan in srečke so se še prodajale, ko so bili dobitki že razdeljeni.

— (Jour fixe) literarnega in zabavnega kluba preteklo soboto predsedoval je g. Gogala. V običajnem berilu slikal nam je kako natančno in zanimljivo g. Volčič dve slovanski lici mej prebivalstvom dunajskim: kranjskega Janeza, ki peče koštanji in Bulgara, ki prodaja med. Berilo bilo je s priznanjem vzprijeto. — Prihodni jour fixe bode v petek 5. t. m. Čital bode g. dr. Vošnjak.

— („Ljubljanskega Zvona“) 1. letnosta pomnožena številka prinaša naslednjo zanimljivo vsebino: S. Gregorčič: Čas. Pesen. — Gorazd: Brodnik. Balada. — J. Kersnik: Cyclamen. Roman. — Dr. J. Menginger: Ajdovski grader. — A. Učmar: Spomini na jutrove dežele. I. — J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 13. — — b — : V drugi strugi. Pesen. — — b — : Pismo. Pesen. — Krilan: Smrt carja Samuela. Balada. — — b — : Zvonjenje. Pesen. — Dr. Fr. Detela: Kislo grozdje. Humoreska. — Dr. Fr. Celestin: Naše obzorje. I. — S. Rutar: Slovenke naselbine po Furianskem. I. — P.: Slovo. Pesen. — L. Žvab: Fra Gregorio Alasia da Sommaripa. — Slovenska književnost: I. Dr. J. Vošnjak: Slovenska mati. — II. J. Berbuč: Fizika. — III. A. Senekovič: Geometrija za nižje gimnazije. — Fr. Levec: Paul Wiener. — Slovenski glasnik.

— (Umrl je) 1. t. m. ob 1. uri po polnoči v Ljubljani Jarnej Gestrin, meščan, hišni posestnik in barbarski mojster na kongresnem trgu, 83 let star, vedno zvest narodnjak in oče znanih narodnjakov gg. župnika Leopolda Gestrina, okrajnega sodnika dra Karola Gestrina, finačnega uradnika Jakoba in bišnega posestnika in barvarja Janeza Gestrina. Pokojni bil je priljubljen in spoštovan v vseh krogih. Lehka mu zemljica!

— (V občinem zboru vrhniške Čitalnice) dne 26. decembra 1882. bili so naslednji gospodje izvoljeni: Jos. Lenarčič, predsednik; Gab. Jelovšek, podpredsednik; Fran Tršar, blagajnik; Josip Platar, tajnik.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 1. januvarja. Gambetta umrl o polunoči in bil do konca pri zavesti. Agonija trajala je dve uri. Spuller Etienne in dr. Tirzal bilo so prisotni pri smerti. Glede bolezni trdijo zdravniki, da je prouzročil šenj, ki ni mogel prodreti na zvunaj, razkrojitev organizma. Kepa krvi, ki se je naredila v srci, bila je uzrok smrti. Pogreb bode ob državnih stroških.

Pariz 2. januvarja. Nameravani pogreb Gambette odloži se do 10. t. m., da se more udeležiti ves parlament in corpore. Ministerski svet ukrenil je, da se pogrebna svečanost predi na državne stroške.

Atene 2. januvarja. Zbornica zaključila je včerajšnjo sejo v znamenje žalosti povodom smrti velikega grkoljuba (philhellena) Gambette.

Washington 1. januvarja. Poslanik Hawaiiski omedel je mej novoletnim vzprijevanjem pri predsedniku Arthurji ter takoj umrl v predobi.

Berolin 2. januvarja. Pri včerajšnjem vzprijevanji generalov izrekel je cesar preverjenje, da se ohrani mir.

Darila za „Národní Dom“.

Prenesek . . .	8927	gld. 39	kr.
Iz pušice v prodajalnici gg. Souvanov	35	"	"
G. Anton Turnšek, zastopnik banke Slavije v Nazaretu	3	"	92
G. Matija Wutti, zastopnik banke Slavije v Vočilu	—	"	32
G. Anton Koželj v Meranu	5	"	40

Iz Ložke doline:

G. J. Vilar iz Poddoba, za mesec november in december 4 gld. g. Jurij Volčič iz Loža, za mesec november in decembra 4 gld., gosp. Julča Rozina iz Loža za mesec november in december 2 gld., g. Y., za mesec november in december 1 gld., Vesela družba pri g. Fran Žnidaršiču v Staremtrgu 2 gld., iz pušice g. Laha 4 gld. 62 kr., iz pušice v Čitalnici 3 gld. 38 kr., vkupe . . .	21	gld.	— kr.
— , 80	—	80	,

Iz pušice v prodajalnici M. Stamicarjeve v Velesovem

G. Josip Petkovšek, slikar v Monakovem nabral od gg.: Ladislav Höfler iz Ogrskega 2 mar., Franjo Bujakiewicz iz Poznania 1 marka, Stanislav Kavecki iz Kolomyja 1 marka, Jos. Wolsky iz Bydgoszcz (Knež. Poznanska) 1 marka, Albert Schmidt iz Južne Amerike 1 marka, Oskar Lärum iz Norveškega 1 marka, Friedrich de la Croix iz Monakova 30 pfenigov, Michael Pöltlinger iz Monakova 3 marke, Anton Schnarbach iz Polske 50 pf. L. F. iz Polske 20 pf. St. Tomkiewicz 1 marka, J. W. iz Polske 50 pf., E. Hernei iz Polske 50 pf., W. A. Wielogtowski iz Polske 20 pf., A. Mroczkowski iz Krakowa 30 pf., Myszkowski iz Polske 30 pf., W. S. iz Polske 30 pf., F. E. iz Warszawy 20 pf., S. Bieszczański 1 marka, St. Groholski 50 pf., — 20 pf., Zaremba 30 pf., A. Podbielsky z Warszawy 40 pf., Wankie iz Polske 20 pf., Hirszel iz Warszawy 20 pf., Waligorski z Poznania 1 marka, Wyrzykowski 25 pf., Drazewski 25 pf., Turlin 20 pf., Kompišski 20 pf., Kropielnicki 50 pf., Radlinski 30 pf., Szumowski 20 pf., Fabirowski 20 pf., Anuszewski 20 pf., Gidrinski 20 pf., Josip Petkovšek iz Verhnikove 1 mar. 10 pt., skupaj 22 nemških mark ali	12	,	89
V Zagrebu: Gosp. Anton Veršec 3 gld. Val. Vezjak 2 gld., Rud pl. Beck 1 gld. Josip Bučar 1 gld., Ivan Jeršič 1 gld., Neimenovan 13 kr. vkupe . . .	8	,	13
G. Josip Janečič, zastopnik banke Slavije v Ljubljah . . .	1	,	88
Iz pušice v kavarni „Merkur“ . . .	9	,	35
Gosp. Dolinar Anton v Ljubljani . . .	1	,	—
G. Bohinec Žiga v Ljubljani . . .	1	,	—
Zastopniki banke Slavije:			
G. Peter Bajs v Dvoru . . .	4	,	20
G. Kažimir Jelušič v Kastvi . . .	—	,	39
G. Fran Florjančič v Zužemberku . . .	1	,	90
G. Fran Dominkor v Kobaridu . . .	1	,	37

Vkupe do 31. decembra 1882 . . . 9035 gld. 94 kr.

Meteorologično poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Veetrovi	Nebo	Močina v mm.
29. decembra	ob 7. uri zjutraj ob 2. uri popoldne ob 9. uri zvečer	737·61 mm. 737·53 mm. 737·40 mm.	+ 5·2°C + 8·8°C + 6·0°C	slaboten burja slaboten jugozahod slaboten gorejec	oblačno oblačno deloma jasno	0·00 mm. dežja.
30. decembra	ob 7. uri zjutraj ob 2. uri popoldne ob 9. uri zvečer	737·51 mm. 737·60 mm. 738·48 mm.	+ 1·4°C + 9·4°C + 4·6°C	slaboten vzhod slaboten jugozahod slaboten jugozahod	jasno oblačno oblačno	0·00 mm. dežja.
31. decembra	ob 7. uri zjutraj ob 2. uri popoldne ob 9. uri zvečer	738·11 mm. 739·30 mm. 740·99 mm.	+ 1·6°C + 8·6°C + 5·8°C	slaboten vzhod slaboten zahod slaboten jugozahod	jasno deloma jasno oblačno	0·00 mm. dežja.

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk se je povsod znatno vzdignil, vendar tolikan jednakomerno, da so ostali prejšnji primeroma veliki razločki med maksimum in minimum skoro nespremenjeni. Temperatura se ni spremenila skoro nič in je ostala povsod visoko nad normalom; le razločki med maksimum in minimum so se za spoznanje zvikšali. Vetrovi, večinoma slabotni, so se zelo menjavali. Nebo je bilo precej spremeljivo, vendar največkrat popolnem oblačno; vreme sicer ne deževno, toda še vedno nestanovitno.

Dunajska borza

dné 2. januvarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76	gld.	70
Srebrna renta	77	"	30
Zlata renta	95	"	15
5% marenca renta	91	"	10
Akcije narodne banke	830	"	—
Kreditne akcije	279	"	30
London	119	"	35
Srebro	—	"	—
Napol.	9	"	48
C. kr. cekini	5	"	65
Nemške marke	58	"	70
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	—
Državne srečke iz l. 1864	100	"	167
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95	"	40
Ogrska zlata renta 6%	118	"	70
" papirna renta 5%	85	"	50
5% štajerske zemljšč. odvez. oblig.	103	"	—
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	—
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zast. listi	118	"	75
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	"	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	"	40
Kreditne srečke	100	gld.	75
Rudolfove srečke	10	"	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	117
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	215	"	50

Št. 19.730.

(2)

Razglas.

Pri srečanji 80 lozov mestnega ljubljanskega posojila, ki se je vršilo po načrtu dné 2. januvarja 1883, so bile vzdignene:

Št. 70.110 z dobitko 30.000 gld.

" 55.003 " " 2.000 "

" 27.218 " " 500 "

" 32.526 " " 500 "

" 41.939 " " 500 "

" 48.326 " " 500 "

" 57.436 " " 500 "

in št. 2513, 3109, 5615, 10 862, 12.875, 15.243, 15.801, 16.750, 18.452, 20.665, 21.391, 22.115, 23.201, 23.806, 23.985, 24.120, 24.420, 24.609, 25.661, 26.410, 27.992, 28.385, 29.433, 29.784, 31.220, 32.147, 32.521, 34.012, 35.081, 36.764, 39.557, 40.992, 41.185, 41.853, 42.712, 43.078, 44.539, 46.099, 46.242, 46.541, 47.149, 49.323, 50.728, 50.905, 51.487, 52.069, 53.544, 54.319, 54.522, 54.657, 55.622, 56.034, 57.717, 59.856, 61.528, 62.437, 63.023, 64.301, 64.454, 64.650, 64.923, 65.026, 67.173, 67.175, 67.401, 69.975, 68.254, 69.809, 71.583, 72.538, 74.475, 74.801, 74.906, vsaka z dobitko 30 gld.

Od do sedaj vlečenih lozov št. 53.537 z dobitko 20.000 gld., št. 45.330 z dobitko 1500 gld., št. 26.163 z dobitko 600 gld., št. 13.037, 24.813, 33.724 in 70.137, vsaka z dobitko 500 gld., in št. 999, 1487, 1749, 2204, 2524, 2538, 2987, 3575, 3783, 4683, 5540, 7978, 8284, 8576 9132, 9645, 9739, 10.308, 10.868, 11.205, 11.253, 11.785, 11.837, 12.429, 12.466, 14.371, 14.542, 14.811, 14.957, 16.055, 17.460, 17.682, 18.077, 19.545, 19.717, 19.897, 20.083, 20.533, 21.730, 23.407, 23.719, 25.223, 25.608, 28.104, 28.719, 28.045, 29.305, 29.621, 29.732, 31.247, 31.902, 32.542, 32.833, 32.964, 34.175, 34.379, 35.035, 39.260, 40.100, 40.177, 44.632, 48.715, 48.885, 49.191, 49.586, 50.621, 50.735, 51.329, 51.429, 56.803, 60.137, 60.140, 60.339, 61.140, 70.024, 72.514, 72.752, 74.577, vsaka z dobitko 30 gld., še niso izplačane.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 2. januvarja 1883.

Župan: Grasselli.

Frišno mleko in smetana

se dobi (1-1)

na Rimskej cesti št. 15, I. nadstropje.

Pri vezilji.

Kupčija z volno in tapiserijskim blagom in predtiskanija
v Ljubljani, židovske ulice hiš. št. 1,

Marije Drenik,

na tržaški razstavi odlikovana s

srebrno medalijo

priporoča svojo bogato zalogu: vezilj (štikarij) pričetih in izdelanih, za vezanje predtiskano omizno in drugo platenino; volno, preje, svile, koralde; vsakovrstno blago in orodje za vezanje, pletenje, vezenje in šivanje; volvate rute, nogovice, modrce, trakove: rezlano, usnjato in drugo galantirjsko blago.

Pogrebni trakovci s zlatimi in srebrnimi napisimi, predtiskarije, kakor tudi vsako drugo čast. naročilo izvršuje se takoj.

Lepo posestvo

je prostovoljno na prodaj v Zatičini. Hiša z jednim nadstropjem in drugim gospodarskim poslopjem stoji na lepem kraji ravno pred okrajno sodnjo ter je pripravna za krčmo in prodajalnico. Pri hiši je tudi nad 6 oralov njiv in nekaj senožeti in nad 7 oralov lepega mladega gozda. Kdor želi kupiti omenjeno posestvo, izve vse bolj natančno pri posestniku h. št. 58 v Zatičini. (762-5)

Razpis

službe občinskega tajnika v Sevnici.

Pri občini Sevnici ima se 1. februvarja 1883 služba občinskega tajnika z letno plačo 400 gld. in prostim stanovanjem nadomestiti.

Prosilci za to službo, ki imajo znanje nemščine in slovenščine v govoru in pisavi in popolno zmožnost za to službo izkazati, naj pošljajo svoje prošnje s prilogami podpisanim županstvu do 1. januvarja 1883.

Prosilci samskega stanu bodo pri oddajanju te službe imeli prednost.

Zupanstvo v Sevnici,

dné 16. decembra 1882.

Župan: Medie m. p.

(792-2)

Umetne

(574-36)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celulojdnu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin zobni zdravnik A. Paichel, poleg Hradeckega mostu, v I. nadstropji.

500 zlatov

plačam onemu, kdor pri vporabljanju

Kothejeve zobne vode

1 steklenica 35 kr., še kedaj čuti zobne bolečine ima iz ust duh.

J. G. Kothe,

umirov. dvorni založnik v Mödlingu pri Dunaji, vila Kothe.

V Ljubljani dobi se jedino le pri lekarji Jul. pl. Trnkoczyki in v vseh lekarnah, droguerijah, parfumerijah, prodajalnicah galanterijskih rečij itd. na Kranjskem.

Priznano izvrstne,

na

tržaškej razstavi s srebrno svetinjo

odlikovane

voščene sveče

iz garantirano pravega, nepokvarjenega čebelnega voska,

ponudijo

P. & R. SEEMANN

v Ljubljani. (636-13)

Umrl so:

28. decembra: Karl pl. Russ, upokojeni oficjal deželne sodnije, 62 l., Konjuske ulice št. 1, za mrtvodom. — Karolina Grünwald, e.kr. gimn. prof. soproga, 69 l.

Št. 8048.

(772-3)

Razglas.

Dné 15. januvarja 1883 bo pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Postojini dražba, pri katerej se bodo vsa dela in druge potrebščine za popravo cerkve in farovža v Košani oddalo.

Cenjeno je vse na 6319 gld. 68 kr.

Plani, preudarki in pogoji se vsak dan lahko tukaj pregledajo.

Povzetniki so povabljeni!

C. kr. okr. glavarstvo v Postojini,

dné 1. decembra 1882

Pravo naravno pomuhljivo jetrno olje,

pripravljeno po prostem odtoku jedna vrh druge na loženih svežih jeter, ne zamenjati ga s čičenim ali pa s takim, ki se zadobi iz skisanih jeter. Vspešne kot vsaka druga vrsta tacega olja, ki se prodaje v trgovini, se posebno uporablja proti škrofjem, rahitidi, plučnici, kroničnim oprham itd. — V steklenicah à 60 kr. (10 steklenic 5 gld., za klgr. 2 gld.; spojeno z železnim joditrem posebno vspešno v steklenicah po 1 gld. 10 steklenic 8 gld.) prodaje in razpoložila s poštnim povzetjem

G. PICCOLI,

lekarnar „pri angelji“ v Ljubljani, Dunajska cesta. (696-9)

Za zdravljenje v jeseni in po zimi.

Proti protinu.

Wilhelm-ov

Prati trganju.

antiarthritični, antirheumatični

kričistilni čaj

Skazan kot siguren.

Učinek izreden.

Vspreh izbornen.

Mejnarska svetovna razstava 1979. Sidney Hors concurs. Mejnarska svetovna razstava 1880. Melbourn-ska zlata svetinja z diplomom in specijalnim priznanjem.

Frana Wilhelm-a,

lekarnarja v Neunkirchen-u (N.-Oest.), rabil se je uže mnogokrat in z vsestranskim vspehom za protin, trganje, zastarane dolgotrajne bolezni, vedno gnoječe se rane, spolne in kožne bolezni, ogreco po životu al. licu, hraste, sifilitične otekline, nabasanje jeter in vrance, hemorojide, zlatico, hude živčne bolezni, mišične ali členske boli, žlodčen krč, zaprtje vetrov in trebušja, težavno uriniranje, polueje, slabosti, belo pri ženskah, škrofje, bezgavke in druge bolesti.